

Свиня і строкатий бриль

Жігмонд Моріц

— Я принесла дітям брилі,— сказала тітка Полі.

— Ой Полі, навіщо таким клопочеш собі голову! — мовила мати, замилювано оглядаючи три нові солом'яні брилики.

Гарні то були брилі! Виплетені з цупкої барвистої соломи, круглі, глянсуваті, вони скидались на ті коробки з-під торта, що їх привозили з Мішкольца. Усі три брилі були однаковісінькі, тільки різні за розміром.

— Один я принесла для Берті, другий для Імре, а третій для Калмана,— заявила тітка Полі і з гордістю поглянула на три брилі.

Хлопців одразу покликали до хати. Годі й списати ту радість, з якою вони вхопили брилі й нап'яли на голови.

Бенюшеві було надивовижу почути ім'я Калман, бо так величала його лише тітка Полі. Коли Бенюш натішився своїм брилем, він кинув очима на брилі братів. Хлопчиків було без краю втішно, що його вшанували нарівні з старшими братами: він дістав такого самого бриля, як і вони — крислатого й гарного.

— Тепер уже ми всі однакові! Однакові! — твердив він Імре.— Я теж великий, теж великий! Хіба ж ні?

Імре так радів брилеві, що на цей раз навіть не дав Бенюшеві штурхана за такі хвастощі.

Задзвонили до полуденка. На ганку висів чималий дзвінок з жовтої міді, яким сповіщали, що стіл накритий. Його калатання було чути не тільки надворі та на городі, а й на луці і в селі. Зачувши той дзвінок, хлопці гналися додому, наче поросята, що ввечері біжать з пасовиська до корита.

Ось і зараз вони примчали негайно, хоч встигли вже в нових брилях оббігати все село і кожному показатися.

Сіли за смачний полуденок. Кришачи до свіжої, з вершками кави калач, вони розповіли історію, що сталася з Бенюшевими новими штанцями. Тітка Полі дуже сміялася і сказала:

— Я теж завжди боялася одягати нове плаття,— і зареготала, бо була дуже сміхотлива. Вона вміла реготати пронизливо і дзвінко. Сміючись, тітка мружила очі й широко розтуляла рота.— Ще й тепер боюся,— вела вона далі,— бо з новим одягом у мене пов'язані такі ж страшні спогади, як у Калманка.

Бенюш кидав од горняти на тітку похмурі погляди. Він не любив, коли його згадували в розмові. Зрештою, не годиться переказувати тітці плітки про пригоду з його штанцями. Коли б вона не принесла такого чудового нового бриля, то й не простив би їй, що завела про нього мову.

Тітка весело розповідала, як її відшмагали, коли вона забруднила нову сукню. Діти сміялися, аж заходились. Було дивно: невже ж ця вродлива тітка Полі, що принесла

брилі, колись була мала дитина, і їй теж перепало.

Та Бенюш раптом ніби щось відчув, скочив зі стільця і побіг до сходів, що ведуть надвір.

Там унизу велика свиня, рохкаючи, з чимось вовтузилася. Бенюш придивлявся, що то має бути. А тоді на все горло завищав і засміявся.

— Бриль Імре! Бриль Імре! . Свиня їсть бриль Імре!

Дивляться, аж і справді. Знявся страшенний переполох, Імре став білий, як крейда, і, хоч був уже великий хлопчина, почав плакати за чудовим новим брилем.

— Ой, мій бриль!!!

А Бенюш пританцьовував на одній нозі й реготав.

— Бриль Імре, бриль Імре! — тільки й вигукував він.— Бриль Імре!

Та тут Імре вдарив себе по лобі: згадав, що свого бриля заніс до кімнати. Побіг і за хвилину повернувся з брилем.

— То бриль не мій, а Берті! — вигукнув.

І знову зчинилась веремія.

Досі й Берті сміявся, правда, стримано, бо ходив уже до четвертого класу гімназії. Та почувши отаке, враз занімів. А Бенюш радів ще більше: навіть краще, що це бриль Берті. Адже Берті штовхнув його колись у воду.

— Бриль Берті, бриль Берті! — гукав весело хлопчина.— Свиня їсть бриль Берті!

Усі ще дужче засміялися. Кожен сміявся передусім з Бенюша: дуже дивним здавалося його злорадство.

Але й Берті не надовго перелякався. Він сягнув під солом'яний стілець, де на нижній поперечці лежав його бриль. Він високо підняв його і нап'яв собі на голову, а тоді гордовито озирнувся навколо, мовляв, знайшовся вже і його бриль.

— Чий же. тоді бриль? — на ганку всі переглянулися.— Чий же він?

Роззявивши рота, Бенюш лупав очима, і поволі дійшло до його розуму: коли і в Імре, і в Берті на голові брилі, то чий же тоді третій бриль?..

— Та чий би міг бути? — вигукнув батько.— Де ще знайдеться така роззява, такий забудько? Хто інший може залишити свого бриля на сходах, щоб його свиня схопила?

Після танцю і сміху Бенюш на хвилинку занімів, наче риба. А тоді несамовито заверещав:

— Мій бриль, мій бриль! Чом не доглядаєте мого бриля-а-а?!

— Бач, синку! Така кара чекає на кожного, хто радіє, коли комусь іншому заподіяно шкоди,— мати витирала хлопчикові сльози. Але інші так реготалися з Бенюшевого плачу, що їх аж на кольки брало.

Тільки тітка добре повелася з Бенюшем. Вона обняла його і обцілувала мокре від сліз обличчя.

— Не плач, лебедику, янголятко моє! Яке щастя, що в тітки є ще один капелюх. Зажди-но!

І вона витягла з валізи гарненький тирольський капелюшок, з довгим-предовгим фазановим пером. Тітка хотіла подарувати той капелюшок своєму хрещеникові —

синові аптекаря. Та тепер віддала його Бенюшеві.

І Бенюш став ще щасливіший і пишніший.

Але й досі кожен, кому тільки пригадається, сміється з пригоди, що сталася з трьома строкатими брилями.